

Modu askotara agurtzen dugu jendea

Beste hizkuntzetan bezala, euskaraz ere modu asko dago jendea agurtzeko:kaixo, gero arte, ongi izan, agur, hola, aio...

Irati Jimenez idazleak *agur esateko* moduei buruz hitz egingo du audio honetan. Entzun eta erantzun egokia aukeratu.

Agur hitzak zer adierazten du?

- ☐ Gero arteren sinonimoa da.
- ☐ Kaixoren sinonimoa da.
- ☐ Kaixo edo gero arte esateko balio dezake.

Hauetako zein hitz ez da gero arteren sinonimoa?

- ☐ ongi izan
- ☐ iepa
- ☐ ondo segi

Hola hitzari buruz, ondorengo zein erantzun ez da egia?

- ☐ Euskaraz ere erabiltzen dugu.
- ☐ Kaixoren sinonimoa da.
- ☐ Latinetik dator.

Hauetako zein hitz ez da erabiltzen lagun artean edo erregistro informalean?

- ☐ epa
- ☐ aio
- ☐ adio

<https://labur.eus/j8ln9>

Gaztelaniazko adios hitzari buruz, hauetako zein erantzun da egia?

- ☐ Gaztelaniatik hartu dute inguruko hizkuntzek, euskarak barne.
- ☐ Euskarako adiotik hartu dute inguruko hizkuntzek.
- ☐ Jainkoarekin esan nahi du.

Agur hitzak euskaraz hasieran edo bukaeran agurtzeko balio du. Zer hitzek betetzen du funtzio bera ondorengo hizkuntzetan?

- ☐ so long (ingelesez)
- ☐ au revoir (frantsesez)
- ☐ ciao (italieraz)

Noiz erabiltzen dugu "agur t'erdi" espresioa?

- ☐ Eskutitzetan
- ☐ Asko maite dugun jendearekin
- ☐ Administrazioarekin ditugun harremanetan

Komentatu lagun batekin:

Zuk zer formula erabiltzen duzu jendea agurtzeko?: etxean - lagun artean - lanean/eskolan - dendetan - jende ezezagunarekin - telefonoz hitz egiterakoan...

Zuzenketa-orria

Agur hitzak zer adierazten du?

✓ Kaixo edo gero arte esateko balio dezake.

Hauetako zein hitz ez da gero arteren sinonimoa?

✓ iepa

Hola hitzari buruz, ondorengo zein erantzun ez da egia?

✓ Latinetik dator.

Hauetako zein hitz ez da erabiltzen lagun artean edo erregistro informalean?

✓ adio

Gaztelaniazko adios hitzari buruz, hauetako zein erantzun da egia?

✓ Jainkoarekin esan nahi du.

Agur hitzak euskaraz hasieran edo bukaeran agurtzeko balio du. Zer hitzek betetzen du funtzio bera ondorengo hizkuntzetan?

✓ ciao (italieraz)

Noiz erabiltzen dugu "agur t'erdi" espresioa?

✓ Eskutitzetan

Transkripzioa

KAZETARIA. Irati, "goodbye" esaten du berak, baina hori ez da "agur" euskaraz, zehatz esanda, ezta?

IRATI JIMENEZ. Ez. Ez da, ez. "Agur" hitza berezia baita euskaldunontzat, "agurra egitea" guretzat diosala egitea da. Kanean "agur" esan ahal diogu norbaiti, eta "aupa" izango litzateke, keinu bat, baina ez du zertan "goodbye" edo "adiós" esan nahi, ingelesez eta gaztelaniaz bezala esan ohi den moduan. Gehiago litzateke "hola" eta "adiós", alegia "hello" eta "goodbye" esateko hitz bat beste ezer baino gehiago, bi esanahirekin, beraz. Eskutitzetan "agur t'erdi" ere esan dezake euskaraz, eta pertsona bat, beraz, agurgarria ere izan liteke, estimatua dela esateko, maila batekoa, preziatua, ohoregarria edo argia, esate baterako.

Ez da euskara munduan halako hitz bat daukan hizkuntza bakarra, hawaiiarrek "aloha" esaten dute "kaixo" eta "aio" esateko.

KAZETARIA. Badira "agur" esateko beste modu batzuk ere euskaraz.

IRATI JIMENEZ. Baten batzuk bai. Diosala egiteko modu asko ditugu. "Gero arte" esan dezakegu, "izan ongi", "ondo segi", "ongi izan", "izan ontsa" ere bai, eta bestelakoak. Eta jakina, hortxe hitz arrunt-arrunt bat: "kaixo". Eta gaztelaniazkoa den arren jatorriz, "hola" ere esaten dugu askotan, gaztelaniaz, berak, gaztelaniak berak, dirudenez, ingelesetik hartu zuen "hola" hori: "hello" hitzetik omen dator. Eta hortxe daude euskaldunoi edonorako balio dizkiguten "aupa", "iepa", "epa" eta bestelakoak.

"Adiós" esateko, bestetik, "aio" esan daiteke, "agur" formala bada, "adio" ere bai. Hortxe, adibidez, "Ez adiorik" izeneko nobela, euskaraz Igela argitaletxeak eman zuena aspaldi, ingelesez Raymond Chandler-ek idatzitako "The Long Goodbye" klasikoaren itzulpen eder-ederrean, nire oso faboritoetarikoa bat. Eta "adio" bakarrik ez, "aio" ere esaten dugu, esan bezala, modu informalagoan bada ere.

KAZETARIA. Ingelesez ere bada "goodbye" esateko makina bat modu.

IRATI JIMENEZ. Badago bai. "Goodbye" luzeena da, baina "bye" esan liteke, edo "bye, bye" besterik gabe. "See you", gure "gero arte" litzateke, edo gaztelaniazko "hasta luego". Bada literariagorik ere: "farewell", esate baterako, "A Farewell to Arms" izeneko eleberria idatzi zuen Ernest Hemingway-k, adibidez, Lehen Mundu Gerran, Italian, anbulantzia gidatzen teniente bezala bizi izan zuena kontatzeko. "Agur eta ongi izan" esan nahiko luke "farewell" horrek, formal horrek. Eta "so long" ere esan liteke, hitzez hitz, "hain luze" esan nahiko luke baina "hurrengora arte" edo halako zerbait esan nahiko luke berez.

KAZETARIA. Ez dugu esan, baina gaztelaniaz "adiós" hitzak ere badu jatorri berezia.

IRATI JIMENEZ. Antza, bai. "Adio" horrek Jainkoarekin esan nahi du latinez. Eta latinetik eratorritako hizkuntzetan "a" eta antzeko eratorriak erabiltzen dira: frantsesez "adieux" esaten da, "adeus" portugesez ere bai, "adio" italiano, nahiz eta italiano ohikoa den kanean modu informalagoan "arrivederci" esatea, "berriz ikusi arte" esan nahiko lukeena. Edo hori baino askoz errazago "ciao" esaten da, bai "hola" zein "agur" esateko. Frantsesez ere ohikoa da "adieu" baino "au revoir" entzutea, kasu horretan ere "hurrengora arte" edo "berriz ikusi arte" opa diogu beste pertsona horri.

KAZETARIA. Gu geu bagoaz "ciao" edo "au revoir" esateko unera iristen, Irati. Norekin bukatuko dugu?

IRATI JIMENEZ. Ba ondo baderitsozue, klasiko batekin egingo dugu: Beatles taldearekin eta "Hello, goodbye" izeneko abesti honekin.